

چکیده

قرآن کریم و اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) دو چشمه‌ی جوشان فیض الهی هستند که با بهره‌گیری از آنان، سعادت و سلامت انسان در جامعه بشری تضمین خواهد شد. لذا در این تحقیق سعی شده است به بررسی عوامل استفاده بهینه از گوهر عمر از دیدگاه قرآن کریم و امیرمؤمنان علی (ع) پرداخته شود. از آنجایی که موضوع این پژوهش، بین رشته‌ای بوده و در علم روانشناسی نیز بر آن تأکید گردیده، به تناسب موضوع، عوامل استفاده بهینه از عمر از منظر روانشناسان نیز، مورد بررسی قرار گرفته است. و با توجه به اینکه دوران جوانی، مهمترین ایام زندگی است و سعادت یا شقاوت انسان در آن رقم خواهد خورد و شناخت شخصیت، ویژگیها، نیازها و ارانه راهکارهای تربیتی به جوانان از امور بسیار مهم و ضروری جامعه انسانی است مخصوصاً برای کشور ما که یکی از جوان‌ترین کشورهای دنیاست، در این پژوهش، ابتدا ابعاد و مراحل رشد انسان در قرآن کریم و علم روانشناسی و ویژگیهای این سنین مورد بررسی قرار گرفته و سپس راهکارهای استفاده بهینه از این دوران با الهام از تعالیم قرآن کریم و کلام مولا علی (ع) بیان و در پایان، دیدگاه روانشناسان غربی با دیدگاه اسلامی در این زمینه مقایسه گردیده و وجوه اشتراک و افتراق آنها بیان شده و دیدگاه کامل جهت ارائه به جوانان که آینده سازان کشور عزیزمان می‌باشند معرفی گردیده است. و از آنجایی که اساس شخصیت هر فرد در خانواده بنا نهاده می‌شود تربیت صحیح، مهمترین عامل در استفاده‌ی مطلوب از دوران عمر محسوب می‌شود. همچنین به علت شور و نشاط دوران نوجوانی و جوانی این دوران‌ها از مهمترین دورانهای عمر هر انسانی محسوب می‌شود. آنچه به عنوان یافته این تحقیق می‌توان در نظر گرفت این است که در درجه‌ی اول خانواده‌ها و سپس نهادهای تربیتی جامعه، خصوصاً مراکز آموزشی، باید نوجوانان و جوانان را به اهمیت و ویژگیهای این دوران آشنا سازند و محدود بودن و گذرا بودن دوران عمر و لزوم استفاده از تجارب گذشتگان را با تأکید بر آیات قرآن کریم و کلام انمه معصومین (علیهم السلام) متذکر شوند تا بدین وسیله آنان بتوانند راه سعادت و خوشبختی خود را بیابند و در مسیر صحیح زندگی گام بردارند. امید که این پژوهش، رهگشای مسیر زندگی جوانان این مرز و بوم قرار گیرد.

واژگان کلیدی: عمر، عیش (زندگی)، فرصت، زمان، جوانی

Abstract

Qur'an and the Itrah are two divine blessing lights which guarantee human's welfare and security in community. Thus, this thesis attempts to consider factors for optimization of living from the standpoint of Qur'an and Amir Almomenin Ali (peace be upon him). Since the subject of the research is in common with the other courses specially Psychology , therefore it is also considered by psychologists. considering Youth age is an important time of life and it can cause the prosperity and adversity of humans. Personality recognition, features, necessities and presenting educational strategies to them are vital affairs in societies. So, it is also important for our country. Iran is the youngest people in the world. Growth processes in Qur'an, psychology and its features will be considered, too. Afterward, strategies are expressed with regard to Imam Ali (peace be upon him) and Koran teachings. Finally, western psychologists' view is compared with the Islamic view point and the similarities and differences between them are presented, and the perfect view is introduced to our young people. Since every person's character forms in family. Proper training is the most important factor in optimal using of lifespan, on the other hand due to innate vitality and of youth and adolescence, these terms have high value in person's life. So whatever can be considered from the finding in first step families, then social training organizations specially instructional centers should remind youth people the importance and characteristics of this period of their life and it's limitation as well the necessity of employing the predecessor's experiences with emphasis on the verses of holy Quran on the speech of the fourteen impeccable (peace be upon them). In order to find the finest way of prosperity and walk in right path of their life. It is hoped that this project will help them to find their best way in their life.

Key words: living, life, opportunities, time, youth

إنَّ القرآنَ الكريمَ و أهلَ البيتِ (ع) عيانانِ نضاًختانِ من فيضِ الله و الاستفادةُ منهما تَضُمُّنُ سعادةَ الإنسانِ وسلامتهُ في المُجتمعِ البشريِّ . بناءً على هذا نَسعى في هذه الرسالة أن نُطالِعَ أسبابَ التمتعِ مِن جَوْهرِ الحياةِ بأحسنِ الوجوهِ مِن منظرِ القرآنِ الكريمِ والإمامِ عليٍّ(ع).و مِن حيثُ أنَّ مَوَضيعاتِ التي تُطَرَّحُ في هذهِ الإِبحاثِ كانتِ مُشترَكةً بَيْنَ فرَعينِ مِن فُرُوعِ العِلْمِ وَ قد أَكَّدَ عِلْمُ النَّفْسِ على هذهِ القُضيةِ نَقُومُ بِدراسةِ أسبابِ الإِستفادةِ مِنَ الغَمْرِ بأحسنِ الوجوهِ مِن رُؤيةِ عُلَماءِ النَّفْسِ مُناسبةً بالمَوْضُوعِ. و عِلْماً بأنَّ اِيامَ الشَّبابِ مِن أَهمِّ اِيامِ الحِياةِ و فيها تَكْتَبُ سَعادةُ الإنسانِ أو شقاوَتِه ،و مَعرفةُ شَخْصِيَّةِ الشَّبابِ و خِصائِصِه و حَوائِجِه و إِرانةُ طُرُقِ التَّربِيَةِ مِن أَهمِّ الأُمُورِ و ضرُورِيٌّ لِجِوامِعِ الإِنسانِيَّةِ خاصَّةً لِبلادنا الحَبِيبَةِ الَّتِي اكثُرَ سُكانُها مِنَ الشَّبابِ.

نَبْداً في هذهِ الوجيزةِ بالدراسةِ حَولَ مَراحلِ الرُّشدِ لِلإنسانِ و خِصائِصِه في القرآنِ الكريمِ و في عِلْمِ مَعرفةِ النَّفْسِ و خِصائِصِ هذهِ المَرحَلَةِ مِنَ الغَمْرِ، ثُمَّ نَنظُرُ إلى الإِستفادةِ بأحسنِ الأحوالِ مِن هذهِ المَرحَلَةِ مُلهِمِينَ مِن تَعاليمِ القرآنِ الكريمِ و كلامِ اميرالمُؤمِنين(ع).و أخيراً نَقِيسُ مَنظَرَ عُلَماءِ نَفْسِ الغَربِيِّينَ بِالْمَنظَرِ الإِسلاميِّ وَ نَبِيِّنَ وُجوهَ إِشْراكِها و إِفْتراقِها وَ نَعْرِفُ المَنظَرَ الرَاشِدَ وَ نَرِيهِ الشَّبابَ الَّذينَ هُم سَوَفَ يَبْنونَ بِبلادنا الحَبِيبَةِ. وَمِنَ حَيْثُ أنَّ أَساسَ شَخْصِيَّةِ الإنسانِ يَتَكَوَّنُ في الأُسرةِ وَ كذلِكَ التَّربِيَةُ على شَكْلِ صَحيحٍ هِا تَكُونُ مِن أَهمِّ الأسبابِ في الإِستفادةِ مِن اِيامِ الحِياةِ و أيضاً بِسَبَبِ إِثاراتِ وَ رَغباتِ الإنسانِ في اِيامِ الصِّباوَةِ وَ الشَّبابِ تَكُونُ هذهِ الأَيامُ مِن أَهمِّ مَراحلِ الحِياةِ لِكُلِّ إنسانٍ. بَناءً على هذا، ما نَسْتنتِجُ مِن هذا البَحْثِ هُوَ أَنَّ الأُسرةَ في الرُّتْبَةِ الأولى وَ مِن بَعدِها الأَنْظَمَةُ التَّربَوِيَّةَ في المُجْتَمَعِ وَ الجامِعاتِ وَ النّائِوياتِ يَجِبُ عَلَیْهِنَّ أَنْ يَجْعَلْنَ الأَهمِيَّةَ وَ الخِصائِصَ لِلهذهِ المَراحلِ مِنَ الغَمْرِ، مَعروفاً لِلصِّبْيانِ وَ الشَّبابِ وَ أَنْ يَتَذَكَّرْنَ لَهُمُ بأنَّ اِيامَ الحِياةِ كانتِ قَصيرةً وَ هِيَ تَمُرُّ مَرَّ المَاءِ في الجَدائِلِ وَ عَلى الإنسانِ أَنْ يَسْتَفِيدَ مِن تَجاربِ السَّلَفِ مُؤكِّداً عَلى آياتِ القرآنِ الكريمِ وَ أحاديثِ الأئمَّةِ المَعصومين(ع) لِكَي يَجِدَ مِنْهاجاً لِلسَّعادَةِ وَ يَسيرَ في طَريقِ صَحيحٍ مَدى الحِياةِ .

نَرجُو أن تَكُونَ هذهِ الرِسالَةُ سِراجاً يُضِيءُ مَسيرَ الحِياةِ للشَّبابِ في هذا الوَطَنِ الحَبِيبِ.

الكلماتُ الرِّئيسيَّةُ : الغَمْرِ ، الحِياةِ ، الفِرْصَةُ ، الزَّمان ، الشَّباب